

BADACSONY KULTURTÁJ TANSZÉKI TERV 3.

Tárgyfelelős: *Klobusovszki Péter DLA, egyetemi adjunktus*
Meghívott oktatók: *Kronavetter Péter, egyetemi tanársegéd*
Doktoranduszok: *Bedecs-Varga Éva, Bognár Melinda*

tanév/félév	min.tan.:	kiméret / kredit	Ellenőrzési forma	Időpont: H, Cs.	Hely:	Tantárgykód:
2018/2019/1	4. évf. 1f.	8 h köt. / 8p	félévközi jegy	10.15-14.15	K. 277.	epkot 711

Rövid tárgyleírás

Badacsony sokrétű, összetett jelenség. Mint geográfiai elem egyedülálló tájképi együttest alkot a Tapolcai medence többi tanúhegyével és a Balatonnal. A különleges klíma, a széljárás, a vulkanikus, üledékes talaj az ember tájalakító tevékenységével kiegészülve az egyik legkülönlegesebb magyarországi kultúrtájat hozta létre az egykor tűzokádó hegyek szoknyáján. A hegy tóhoz való közelsége miatt is kitüntetett helyzetben van, mind a déli partról mind a Bakony irányából feltárló változatos látvány megkerülhetetlen eleme. A "koporsó-hegy" lankás oldalait megkövesedett lávaszlopok, szőlőkertek, valamint régi pincesorok díszítik. A földtani, zoológiai, botanikai, tájképi és kultúrtörténeti értékekben rendkívül gazdag badacsonyi vidék jelenleg tájvédelmi védeltséget élvez.

A természeti környezet és az ember harmonikus együttélése azonban itt sem problémamentes. A környék lakói bányászattal, halászzal és szőlőtermesztéssel és borgazdálkodással foglalkoztak. Ez utóbbi a rendszerváltást követően karöltve a gasztronómiával újra virágzásnak indult, az előző kettő teljesen eltűnt. A XX. század elejétől kezdve fokozatosan a turizmus is fontos tényezővé vált, melynek a hagyományos hátizsákos formáját a fürdő- és a borturizmus egészíti ki. A vidék népességszáma jelenleg is lassú csökkenést mutat. Ennek az egyik oka a mezőgazdasági és a turisztikai iparban kínált munkahelyek szezonális jellege. A település jelentős erőfeszítéseket tesz azért, hogy a hagyományos szőlőtermelő dűlők ne váljanak üdülő- és lakóterületekké.

A kurzus többek közt arra is választ keres, hogy van-e létjogosultsága még azon elképzeléseknek, melyek sajátos regionális építészetben látják egy ehhez hasonló kultúrtáj környezeti, esztétikai megújításának zálogát. Hogyan békíthetők össze tájvédelem, a gazdálkodás és a turizmus nagyon eltérő szempontjai? Milyen térhasználati minták jellemzik a csak néhány napig itt tartózkodó turistákat és a bennszülötteket és ezek milyen térbeli kereteket kívánnak, implikálnak?

A szűkebben vett tervezési területünk Badacsonytomaj. A félév első harmadában vizsgálatokat, problématerképet készítünk a település lehetséges fejlesztési területeiről: Badacsonyi strand és parti sétány, Borvidéki látogatóközpont létrehozása a római út magasságában, Új városközpont és rendezvény-tér, - Kikötő környezetének rendezése
Az ebben megfogalmazott javaslatok alapján kis középületeket tervezünk.

okt.h. nap.t.h	idő- pont	GYAKORLAT
1.	IX. 3.	bevezető előadás, a kirándulás teendőinek megbeszélése, 1. feladat kiadása (Radír)
36.	IX. 6.	egyéni felkészülés
	IX. 7-8.	tanulmányi kirándulás Badacsonyba
2.	IX. 10.	Wettstein Domonkos előadása. 1. feladat kiértékelése (Radír), 2. feladat kiadása (Vizsgálat – problématerkép)
37.	IX. 13.	egyéni felkészülés
3.	IX. 17.	2. feladat kiértékelése (Vizsgálat – problématerkép) 3. feladat kiadása (Beépítési javaslat)
38.	IX. 20.	sportnap
4.	IX. 24.	3. feladat kiértékelése: (Beépítési javaslat) 4. feladat kiadása (Funkcionális program)
39.	IX. 27.	egyéni felkészülés
5.	X. 1.	4. feladat kiértékelése: (Funkcionális program)
40.	X. 4.	építész szakmai napok
6.	X. 8.	konzultáció,
41.	X. 11.	egyéni felkészülés
	X. 13.	egyéni felkészülés
7.	X. 15.	vázlattevé hét
42.	X. 18.	vázlattevé hét
8.	X. 22.	munkaszüneti nap
43.	X. 25.	konzultáció
9.	X. 29.	vázlattevé bemutatása
44.	XI. 1.	minden szentek
10.	XI. 5.	konzultáció, vázlattevé pótlása
45.	XI. 8.	egyéni felkészülés
11.	XI. 12.	konzultáció
46.	XI. 15.	egyéni felkészülés
12.	XI. 29.	konzultáció
47.	XI. 22.	egyéni felkészülés
13.	XI. 26.	konzultáció
48.	XI. 29.	egyéni felkészülés

Beadási határidő: 2018. december 7. (pétek) 12h, Pótlási határidő: 2017. december 14. (péntek) 12h

A KURZUS CÉLJA

A TT3 tervezési kurzus az épülettervezés és a nagyobb táji, városzerkezeti, településképi - összefoglalóan környezeti összefüggések kapcsolatát vizsgálja. Ezen természeti (topográfia, éghajlat, növény- és állatvilág, stb.) és társadalmi (történelem, kultúra, tájhasználat, stb.) aspektusok feltételei és egyben inspiráló forrásai is az építészeti formaalkotásnak. A legfontosabb célt ezek feltárása és beépítése jelenti az építészeti tervezésbe. Ezt egy nagyobb környezeti egységen belül kis középületek és ezek környezetének megtervezésével valósítjuk meg.

A KURZUS FELÉPÍTÉSE

A félév három részre tagolódik. Az elsőben óráról órára négy kiseladat segítségével igyekszünk minél több információt szerezni a tervezési területről és ezeket vázlatokba, javaslatokba öntjük. A második rész a telepítéssel, az épület környezeti kapcsolatainak kidolgozásával foglalkozik és a vázlattervvel zárul. A harmadik rész az épületek és környezetük részleteinek kidolgozásával telik és a végleges tervvel fejeződik be. Három fős csoportokban dolgozunk. A csoportok összetétele a félév során állandó. Minden csoport a félév során kiválasztott területtel és az ide elképzelt tervezési feladattal foglalkozik.

TERVEZÉSI HELYSZÍNEK ÉS FELADATOK

Badacsonyórs Strand

A település három része közül Badacsonyórsön nincs kiépített strandolási lehetőség. Rendelkezésre áll ugyan egy terület azonban több szempontból is problematikus. A település irányából a vasútvonal, keleti irányból magánterület zárja el. Az önkormányzat tervei közt korábban felmerült egy part menti sétaút kiépítése, mely a kikötőt kapcsolta volna össze a település keleti felével. Ez részben tulajdonjogi részben természetvédelmi okok miatt hiúsult meg – a part mentén védett nádasok találhatók. A feladat a terület feltárásának megoldása, - mind Badacsony-órs mind a település többi részével való gyalogos közlekedési kapcsolat megteremtése, a strand épület és a hozzá kapcsolódó terület megtervezése.

Borvidéki Látogatóközpont

Borvidéki Látogatóközpont régóta tervezett turisztikai attrakció a településen. Célja, hogy átfogó képet adjon a borvidék és Badacsony egykori és kortárs borkultúrájáról. A központ bortúrák, pincelátogatások kiindulópontja és egyéb kulturális programok helyszíne. A múzeumi és a vendéglátó funkció keveredik benne, hiszen a borkészítés, szőlőművelés tárgyi emlékeinek bemutatása mellett étterem is kapcsolódik hozzá, ahol a vidékre jellemző ételeket és borfajákat is meg lehet kóstolni. Lehetséges helyszínek: Park utca 14, és a Római út környezete.

Új városközpont és rendezvény-tér

Badacsonytomaj belvárosában a Fő út és a Kert út által határolt területen található a népi életmód tárgyait, bútorait, eszközeit, kultúráját bemutató tájház. Annak ellenére, hogy a település szempontjából fontos középületek találhatók a környezetben - a Városháza, a Tatay Sándor Általános Iskola, rendőrség - meglehetősen lehangoló képet mutat a környezete. A tájház épületéhez feltételezhetően tartozó gazdasági udvar helyén feltárást helyezkedik el, mely a két utca közt biztosít kapcsolatot és az itt lévő parkoló megközelítését szolgálja. Az önkormányzat lakossági és idegenforgalmi szolgáltató övezet kialakítást tervezi itt kisebb turisztikai információ, biciklikölcsönző, kiskereskedelmi és vendéglátó egységek, közösségi illemhely létrehozásával. Mindezen túl azonban a legfontosabb cél, hogy a terület egésze harmonikus összképet mutasson, melynek fókuszpontjában egy új kisvárosi tér áll.

A kikötő és környezetének rendezése

A kikötő környezete Badacsony vízi kapuja, a hegyet és a szőlőspincét meghódítani kívánó turisták révén a település leginkább nyüzsgő szeglete. Az itt lévő kereskedelmi tevékenység és a hozzá rendelt épített és ideiglenes infrastruktúra mindenfajta környezeti igényességet nélkülöz. Ez megmutatkozik az egykor méltán elhíresült hatvanas években készült, Callmeyer Ferenc nevével fémjelzett épületegyüttes mai állapotában és használati módjában az azóta elkészült épületek igényességén. Hogyan lehet felülkerekedni az efféle esztétikai káoszon, hogy a vendéglátás szempontjai ne sérüljenek? Rendezzük a területet oly módon, hogy most meglévő kereskedelmi kapacitások megmaradjanak, viszont megszűnjön vizuális környezetszennyező jellegük.

IRODALOMJEGYZÉK:

<https://hu.wikipedia.org/wiki/Badacsony>

<https://mno.hu/grund/brit-alommunka-helyett-a-hazajat-valasztotta-az-epitesz-243411>

<http://epiteszforum.hu/a-deli-part-alkiralya-i>

Badacsonytomaj város fejlesztési koncepciója

Badacsonytomaj Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája

Eötvös Károly: Utazás a Balaton körül. Révai Testvérek Irodalmi Intézet R.T. Budapest, 1901

<http://www.balatoniepiteszet.hu/>

-Wettstein Domonkos: „A Balaton régió mint kísérleti terület - Az építészet pozíciói az üdülőterületi regionális tervezés kialakulásában”, in *Építés-építészettudomány* 44:(1-2) pp. 129-177. (2016)

-Wettstein Domonkos: „Építészet, identitás, Balaton. - Regionális stratégiakeresés a harmincas és a hatvanas évek építészetében.” in

Utóirat: a Régi-Új Magyar Építőművészet melléklete 13: (72) pp. 23-28. (2013)

<http://lechnerkozpont.hu/cikk/az-epitesz-akit-a-vilagon-mindenki-igy-ismer-cf-tanar-ur>

<http://lechnerkozpont.hu/cikk/a-badacsonyi-poharazo>

<https://welovebalaton.hu/latnivalok/kultura/mindegy.hol.nyaralunk.csak.terasz.legyen>

<http://epiteszforum.hu/uj-funkciok-a-turizmus-jegyeben-mesel-a-rege-es-a-mozi>

https://indavideo.hu/video/A_Munkasorseg_badacsonytomaji_udulobazisa